

2017-05-14

Österåkers Kommun
Samhällsbyggnadsförvaltningen
Plan- och exploateringsenhet
184 86 Åkersberga

Yttrande från Naturskyddsföreningen över Översiktsplan för Österåkers kommun 2040 - samrådsversion

Sammanfattning

Naturskyddsföreningen i Österåker anser att översiktsplanen bygger på sunda principer om hållbarhet och bevarande av grönområden för naturvård, rekreation och friluftsliv. Hänsyn tas vid planering av bebyggelse till att kommunens väl fungerande nät av kollektivtrafik och blivande cykelvägnät kan bidra till begränsning av utsläpp från trafik.

Däremot avslöjar Miljöbarometern, där Österåkers kommun hamnar på plats 227 av 290 i årets kommunrankning, att Österåkers kommun inte vidtagit de nödvändiga åtgärder som andra kommuner vidtagit för att förbättra miljön (s. 94-95). Det är nödvändigt att formulera konkreta mål och utarbeta strategier för att förbättra situationen i Österåker för att säkerställa kommunens långsiktiga ekologiska hållbarhet.

Det finns också förslag som direkt motverkar kommunens ekologiska hållbarhet. Mest oroande är den planerade exploateringen vid Rosenkälla. Den hotar den gröna Angarnskilen som är viktig för ekologisk mångfald. Ekologigruppens hållbarhetsbedömning pekar på mycket stora negativa konsekvenser av exploatering av detta s.k. 'svaga spridningssamband' (ÖP s. 132). Det finns också stora områden som är klassificerade som 'under utredning', bland vilka finns några med stora naturvärden, såsom Träskmossen sydväst om Täljö. Det finns en risk att exploatering av sådana områden kan komma att beslutas utan att vara tillräckligt diskuterade.

Planen tar inte alltid hänsyn till sambanden mellan naturvård och rekreationsvärden. De som promenerar längs Roslagsvägen vid Domarudden kan se att skogen har kalhuggits och området har förlorat inte bara artrikedom, utan friluftslivet har även förlorat mycket av sina estetiska värden. Trots detta föreslås inga åtgärder för att försäkra naturvänlig skogsskötsel. Dessutom nämner planen ofta att kommunen ska vara en attraktiv skärgårdskommun men tar inte upp hur man ska bevara tillgängligheten till stränderna.

Planen visar på en vilja att sträva mot en hållbar utveckling, men i praktiken tas inte tillräckligt konkreta steg för att säkerställa detta. I värsta fall motverkar den detta mål. Den förutser förlust av mycket jordbruksmark men kopplar inte ihop det med framtida behov av närodlat mat. Den vill underlätta pendlingen med kollektivtrafik, men föreslår bostadsområden där biltrafik till stationen eller trafikplatsen är oundviklig. Många nybyggda områden kommer att vara tillgängliga med kollektivtrafik, men åtgärder saknas för att uppmuntra användning av denna möjlighet. Kommunen planerar inte heller åtgärder för att minska energibehov i bostäder.

Den reviderade versionen av planen måste innehålla betydligt mer konkreta förslag till hur de uppsatta målen ska kunna nås och vilka steg som kommunen kan ta inom dess många verksamheter för att på ett konkret vis arbeta för att uppfylla Agenda 2030.

Inledning

Naturskyddsföreningen i Österåker gläder sig över möjligheten att medverka i arbetet med den nya Översiktsplanen (ÖP), som avses gälla från och med år 2018. Från kommunens sida anges som vision att Österåker ska vara länets mest attraktiva skärgårdskommun och att kommunen ska växa hållbart, d.v.s. att vi ska tillgodose våra behov idag utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov. Dessa är mål som vi helhjärtat understödjer.

Dagens levnadssätt/livsstil och system är på många punkter ohållbara på sikt. Vi måste vara beredda att ställa om våra system för livsmedelsproduktion, vårt utnyttjande av olika energikällor, våra transportsystem, vår avfallshantering osv. Naturskyddsföreningen i Österåker, som arbetar aktivt för att värna natur och miljö i vår kommun, anser därför att kommunens planering bör bygga på ett långsiktigt omställningsperspektiv för att därmed säkerställa en hållbar utveckling ur ekologisk, ekonomisk och social synpunkt.

Allmänt

Det är glädjande att framtidsvisionen innebär att kommunen ska "utvecklas hållbart ur ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt perspektiv" (sida), och att Österåkers kommun har som mål att "... till 2040 har en omställning skett till ett mer hållbart samhälle utifrån översiktsplanens mål och de lokala miljömålen" (sida). I det sammanhanget är det beklagligt att inte Österåkers ställning bland Sveriges kommuner med hänsyn till miljöåtgärder nämndes. Enligt Miljöbarometern hamnar Österåkers kommun "på plats 227 av 290 i årets kommunrankning" och Österåkers kommun ligger näst sämst till ur miljösynpunkt av alla Stockholms kommuner. Rankningen är resultatet av kommunens avsaknad av, till exempel, skarpa klimatmål, klimatkompensation, ett politiskt antaget miljöprogram, och ekonomiska styrmedel mot koldioxidutsläpp (<http://kommunrankning.miljobarometern.se/resultat/osteraker>). Mycket av detta står på sidorna 94-95 som aktiviteter att arbeta vidare med, men när ÖP:n är beslutad har man inte längre samma frihetsgrader som i nuläget. Dessutom blir processen mindre genomskinlig och utomstående kan inget säga förrän beslut är tagna. Denna problematik bör nämnas i översiktsplanen och bör ligga till grund för dess strategi för att planera avsevärda förbättringar. Enkla åtgärder vore exempelvis att etablera kontakt och dialog med miljömässigt ledande kommuner för att ta del av kunskap och lärdomar om hur Österåkers kommun kan förbättra sitt hållbarhetsarbete och utveckla en bra strategi för att bli en miljömässigt hållbar kommun.

Vi var förvånade över att regeringens Agenda 2030 inte nämns eller hänvisas till i hållbarhets- analysen. Vi anser att detta skulle kunna utgöra ett bra underlag för en hållbarhetsanalys och strategi. På samma sätt saknas det direkt diskussion av planens relevans för de nationella miljömål som refereras till på sidan 171. Alla dessa 16 mål borde återopas explicit.

Överhuvudtaget saknas i översiktsplanen konkreta beskrivningar av Österåkers kommuns mål inom naturskydd och ekologisk hållbarhet, liksom en definition för "hållbarhet". Andra delar av översiktsplanen förefaller mer grundligt genomtänkta, t.ex. finns ett konkret mål att "Österåker ska vara den bästa skolkommunen i länet" (s. 14), vilket har kopplats till/kombinerats med en lista av behov och åtgärder, t.ex. antal skolor som behövs för att målet ska nås. Inom naturskydd och ekologisk hållbarhet har däremot inga konkreta mål formulerats, utan fokus ligger på "möjligheter": "I detta avsnitt beskrivs hur transportsystemet i Österåker kan utvecklas" (s. 50) eller "Den utpekade grönstrukturen med rekreationsområden, stråk och gröna entréer har möjlighet att skapa en långsiktigt hållbar tillgång till rekreativa områden" (s. 99), eller minimering av negativ påverkan: "I detta avsnitt beskrivs hur klimatförändringarna kan komma att påverka Österåker och hur kommunen kan minimera de risker klimatförändringarna medför." (s. 83)

Naturskyddsföreningen noterar att det är bra att kommunen ser möjligheter, men framhäver att det är mycket viktigt att konkreta mål formuleras så att åtgärder och strategier kan arbetas fram på ett

strukturerat vis, eftersom det finns risk att miljö och hållbarhetsmål annars hamnar i skymundan. Dessa miljö- och hållbarhetsmål bör dessutom på ett mycket medvetet sätt genomsyra kommunens arbete på alla områden, i enlighet med regeringens miljömål och arbetet med Agenda 2030. Det finns oerhörda möjligheter att låta miljömedvetenhet och hållbarhetstänkande genomsyra t.ex. kulturliv, företagande och skola. Österåker har en unik närhet till olika typer av naturmiljö, skog, sjö och skärgårdsmiljö, något som t.ex. skolor och förskolor har glädje av. Det är synd att detta inte utnyttjas i högre grad för att medvetet arbeta för miljö och hållbarhet.

Planen bjuder många intressanta, om än vaga, tekniska lösningar för att bidra till ökad hållbarhet. Dessa är dock inte möjliga utan förändringar i människors beteende och vanor, vilket påpekas på s. 49 i översiktsplanen. Kommunen har stora möjligheter att påverka beteendemönster genom så kallad "nudging", d.v.s. åtgärder som underlättar hållbara beteenden och försvårar ohållbara sådana. Återigen åberopar vi konkreta åtgärder och planer för att säkerställa en hållbar framtid. Likaledes bör planen inte enbart beakta hur vi ska anpassa oss till klimatförändringar, utan vi efterfrågar även konkreta åtgärder för hur man förebygger och minskar dessa klimatförändringar.

Dessutom saknar vi källhänvisningar till informationen som presenteras i översiktsplanen. Till exempel framgår inte källan till informationen i klimatanpassningskartan (s. 83). Därför är det svårt att ta ställning till dess trovärdighet.

Naturskydd

Vi uppskattar planens hänsyn till naturen, särskilt de gröna kilarna, de stora arealer som planeras som 'skog/natur', och principen om koncentration av bebyggelse väster om kommunens centrum. Vidare exempel på hänsyn till naturen och insyn i problematiken är kommentaren om Roslagsbanans sträckning (s. 27), väg 276s (s. 34) och Åkers kanals och Garnsvikens (s. 34, kartan 63) barriäreffekter. Det finns många glädjande principer som det på sidan 45 att man ska verka för långsiktigt hållbar användning av jordbruks- och skogsbruksmark. På olika ställen, till exempel sidan 57, nämns naturpedagogik, och det är ett viktigt element i planeringen. Skyltningen vid Trästsoskogen är ett exempel som ska följas på olika ställen.

Naturområden med höga naturvärden pekas ut för bebyggelse i bland annat Margretelundsparken, Kungsängens våtmarker, Storträsket, Norrö och Solberga, intill tätorten, samt vid Wiren, Östanå och Roslags- Kulla på norra fastlandet. På Ljusterö berörs objekt med höga naturvärden intill sjön Skären och vid Skogshult. Samtidigt beskriver översiktsplanens riktlinjer att hänsyn till värdefull natur ska tas inom den mer detaljerade planeringen. Natur där särskild hänsyn ska tas pekas också ut på karta (s.63). Dessa riktlinjer innebär goda möjligheter att hantera planeringen så att hänsyn tas i praktiken.

Gröna kilarnas funktion

Spridningssamband är gröna områden som medvetet lämnats utan bebyggelse för att bevara ekologisk mångfald genom att säkerställa möjligheten till mobilitet för arter i olika områden och därmed genetisk utbyte. Översiktsplanen tar generellt god hänsyn till den regionala grönstrukturen, men hotar två svaga spridningssamband, som riskerar att bli ännu svagare, främst genom utvecklingen av Rosenkälla och Stava syd. "Områdena kring Rosenkälla och Stava är under utredning, men det finns förslag om att de ska utvecklas till en ny kommunal del med såväl bostäder som arbetsplatser." (s. 39). Särskilt Rosenkälla ligger direkt på ett svagt spridningssamband i Angarnskilen. Att bygga här motverkar syftet med kilen, som är att vara en grön korridor för spridning av barrskogs- och andra arter. Kilen är också en viktig del av översiktsplanens mål för att ha en sammanhängande grönstruktur (s.9). Hänsynskartan Naturmiljö på s. 63 illustrerar mycket väl den nyckelposition som Rosenkälla-Stava har för två spridningssamband. Planen medger att hänsyn måste tas till den problematiken, men det är svårt att se hur bebyggelsen kan förenas med bevarande av den gröna kilen. Ekologiexperterna understryker dessutom att den planerade bebyggelsen vid Rosenkälla och Stava utgör det största hotet i planen mot naturen (s. 114, 122).

Särskilt här är avstämning av Österåkers plan med grannkommunernas översiktsplaner mycket viktig. Artrikedomen är beroende av gränsöverskridande arbete, och kommunen har alltså ett ansvar gentemot närliggande kommuner att planera för att möjliggöra artrikedom och ekologisk mångfald genom att säkerställa viktiga spridningssamband.

Naturvård och rekreation

Som en del av avsnittet "Hållbar grönstruktur" på sidan 9 står det att "[d]et är viktigt att ha nära till bostadsnära natur, liksom tillgång till attraktiva fritids- och utflyktsområden." De gröna områdena är naturligtvis avsatta för både naturvård och rekreation/friluftsliv (s.57), men dessa två syften måste ofta avvägas (s. 8) emot varandra. Till exempel står det på sidan 36: "Åkers kanal ska tillgängliggöras genom ett kulturmiljöstråk och strandpromenad." Det kan betyda att buskage tas bort av trygghetsskäl, och tas de inte bort så får de så stark belysning nattetid att näktergalen inte längre kan bo där. Vid Åkersbro måste också fladdermössens levnadsmöjligheter säkras vid exploatering. Där finns många olika arter av fladdermöss som har olika levnadskrav. Naturvård betyder att också de fortfarande kan bo vid kanalen och deras flykt och näktergalens sång även i framtiden kan glädja dem som tar en kvällspromenad längs kanalens strand. Därför är det nödvändigt att förse den ena sidan av kanalen med belysning och därmed öka tryggheten, men lämna buskage och mörker på den andra sidan. Detta är bara ett exempel av många där rekreation innebär att ingrepp i naturen och hänsyn måste tas.

Det är naturligt att naturreservat som Karsvreta (s. 56) ska tillgängliggöras för friluftsliv och rekreation, men riktlinjer måste utarbetas för vilken slags rekreation som ska tillåtas i naturreservat. Översiktsplanen måste nämna vikten av att balansera naturvård mot rekreation, så att rekreation kan ske i en högverdlig naturmiljö.

Det kan också finnas konflikter mellan olika typer av rekreation. På sidan 57 står det glädjande att "Vid exploatering bör hänsyn tas till friluftslivet och tysta områden", men inga åtgärder föreslås för att försäkra att tystnaden vid stranden inte störs av t.ex vattenskotrar och bullriga motorbåtar som i sin tur måste planeras in.

Strandskydd, vattenmiljö

Målet är att Österåker ska vara en attraktiv och expansiv skärgårdskommunen, vilket rimligtvis innebär att Östråkersborna ska ha tillgång till havet och stränderna och att stränderna ska ha höga naturvärden. Men i utvecklingskartans grönstrukturer utpekade områden för rekreation, kultur- och naturmiljö, som inte inbegriper strandnära områden. Den gröna sträckan på sidan 55 kommer inte ned till havet. Sida 28 står det att i Österåker finns ett stort antal strandskyddade land- och vattenområden. Det behövs en karta där dessa områden pekats ut, och där det också framgår hur man tar sig dit samt i vilken mån det går att genomföra vandringar längs stranden. Det kan finnas ett behov av inventering av nuvarande tillgång till strand för att det som kvarstår ska kunna bevaras.

Kustområden för rekreation som är lätt nåbara kommer att efterfrågas när Åkersberga växer och förtätas, speciellt som kommunen marknadsför sig som "Länets mest attraktiva skärgårdskommun". Vid en förtätning ställs det därför höga krav på att det finns närliggande naturområden med höga upplevelsevärden och som kan nås utan bil. Stockholm med Djurgården är en bra förebild. Som det står på sidan 11 är det viktigt att ha tillgång till bostadsnära natur, liksom tillgång till attraktiva fritids- och utflyktsmål.

Planen måste föreskriva att den kustnära naturen ska vara tillgänglig för allmänheten. Därför bör ingen dispens från strandskyddet vara möjlig vid ny bebyggelse.

Utredningsområden

Mycket är osäkert i planen och många frågor ska utredas i framtiden (s 94, 95). Detta innebär att den demokratiska insynen minskar, då detta arbete inte alltid kräver samråd, utställningar o.dyl. Det finns bara möjlighet att överklaga dessa senare utredningar när de är klara och beslutade tagits.

Stora ytor är upptagna som utredningsområden. Erfarenheten pekar på att politikerna efteråt tar denna klassning som argument för att det är fritt fram att exploatera. Det är önskvärt att det mesta av dessa utredningsområden lämnas omarkerade d.v.s. bibehållen användning och bara de områden där det faktiskt finns en någotsånär närliggande plan på att ändra områdets användning klassas som utredningsområde.

För en hållbar natur eller grönstruktur (s. 9) är det viktigt att Karsvreta naturreservat blir tillräckligt stort för att bevara kräldjurens livsrum. Även vinterområden måste inkluderas liksom givetvis vandringsvägarna.

Skogsskötsel

Klassifikationen natur/skog för stora delar av kommunens inland kan vara missvisande, då den största delen är industriskog som kommer att avverkas. På s 30 står det att i de områden som är markerade Natur/skog ska natur- och landskapsvård vara överordnad annan markanvändning. Men det pågår till exempel många kalhyggen inom Tärnanområdet och alla naturvärden går förlorade i den processen. Inom en nära framtid är både Domaruddsreservatet och Trehörningsreservatet omgivna av kalhyggen. Rekreativvärden går också förlorade. Roslagsledens värde har redan minskats reellt på grund av kalhyggen. Kommunen bör vidta åtgärder för att det inte ska bli fler hyggen att passera längs Roslagsleden och Blå leden. Detta bör tas upp i planen. Vi skulle gärna se att planen, enligt s 30, föreskrev naturvänlig skötsel av de delar av området som dessa vandringsleder passerar (jfr. Sörmlandsledens ställning).

Vi noterar också att, enligt kartan på sida 46, ligger den stora marinan i Säbyviken i ett område som klassificeras som "natur/skog" och enligt kartan på sida 63 på en mycket kritiskt del av ett spridningssamband.

Vi föreslår att insatserna för att bevara naturen ökas i förhållande till idag genom att fler naturreservat inrättas, genom att befintliga naturreservat underhålls och förvaltas på ett ändamålsenligt sätt (stigar, broar, P-platser, informationsskyltar, beteshävd, röjningar osv), genom att tillgången till fria stränder och annan främst tätortsnära natur underlättas på liknande sätt som gjorts i exempelvis Trastsjöskogen – allt för att svara upp mot det ökade trycket från kanske 25 % fler Österåkersbor redan om 10 år, som flyttar hit bland annat för att de värdesätter vår natur. Det som vid exploatering går ut över naturvärden, såsom förluster av ekosystem, blir tvingande för detaljplaneringen såväl som för exploatörer att kompensera genom ekosystemtjänster med olika åtgärder, t ex planteringar, skydd och skötsel av markområden, anläggande av våtmarker etc.

Kulturlandskap

Kulturlandskap karaktäriseras av öppna landskap såsom det närliggande exemplet vid Hantverkarsvägen. Dessa landskap är av stor betydelse både som kulturarv och för den biologiska mångfalden. Där finns miljöer för arter som kräver icke-skogstäckta habitat. Dessa landskapstyper är väsentliga för rekreation, kulturvärden och identitet uttryckt som: "Kommunens identitet som skärgårdskommun och dess historia". Det är därför anmärkningsvärt att inget nämns om betydelsen av dessa områden, inte heller om kommunens planer på att bevara och vårda dessa områden i framtiden.

"Samtidigt riskerar delar av kommunens kulturhistoriskt värdefulla områden att påverkas negativt av översiktsplanens föreslagna bebyggelseutveckling, exempelvis i Roslags-Kulla, Östanå och Wira."

I sektionen **Vision för 2040** om "det öppna landskapet" räknas landskapstyper upp som centrala typer: "Det finns jordbruk, gårdar och golfbanor i kommunen" (s.14). Golfbanor betraktas av somliga som en attraktiv landskapstyp och bidrar till den lokala ekonomin. Tvärt emot detta vill vi hävda att golfbanor lämnar ytterst lite utrymme till biologisk mångfald och begränsar dessutom tillgängligheten utom för sina egna betalande medlemmar.

Hållbarhet

Mycket av innehållet i ÖP kan verkligen bidra till samhällets hållbarhet. Många av grundprinciperna bidrar aktivt till hållbarhet i kommunens liv. Principen om förtätning och bebyggelse längs järnvägen är av yttersta vikt. Kommunen har ett fint cykelvägnät och planerar för att komplettera det på ett lämpligt sätt. Det är uppmuntrande att kommunen ska verka för tillgång till bilpooler och samåkningstjänster.

Framtidssäkringen

Det saknas tillräcklig hänsyn till de potentiellt förödande konsekvenserna av klimatförändringen och de därmed förbundna problemen kring livsmedelsförsörjning. På lång sikt riskerar vi mycket negativa konsekvenser om tätortsnära jordbruksmark bebyggs och styckas upp. Lokal livsmedelsproduktion bör främjas, i medvetande om att det på sikt kommer att bli en ökad efterfrågan på jordbruksmark, exempelvis genom att reservera mark för kolonilotter och upprätta en särskild plan i samarbete med lokala livsmedelshandlare för att bevara (d.v.s. avstå från att exploatera) och uppmuntra utnyttjande av utpekade befintliga tätortsnära odlingsbara marker och befintliga jordbruksmarker (beten, åkrar osv.)

Trafik

Kommunen har redan ett välutvecklat system för kollektivtrafik och det byggs och planeras för ett finmaskigt lokalt och regionalt cykelvägnät. Roslagsbanan är en stor tillgång. I planen föreslås kloka åtgärder för att utnyttja den. Trots detta väljer många att köra bil in till Stockholm. Enligt ÖP kommer fler att bo längre bort från de centrala delarna av Åkersberga och dess täta nätverk av kollektivtrafik. Därför är det beklagligt att det i planen inte beaktas hur människor kan uppmuntras att ändra sina vanor. Det nämns inte ens att vi måste förstå varför en så hög andel av invånarna nu väljer att resa i privatbilar i stället för att nyttja den välfungerande kollektivtrafiken. Det föreligger en uppenbar risk för att detta beteende permanentas hos de nya kommuninvånarna. På detta vis blir Värderosens uppskattning (s.104) felaktig. I ÖP saknas en plan för hur denna risk kan minimeras. Planen demonstrerar en övertro på tekniska lösningar i dessa frågor. Resenärerna ska uppmuntras betydligt mer proaktivt och kraftfullt att använda sig av de erbjudna hållbarare alternativen. Därmed skulle kommunen ta sitt ansvar i att påverka beteendemönster i rätt riktning för en hållbar utveckling.

Parkering är ett sådant område. Infartsparkeringar är dyra att bygga och är inte så grönt som förslagen på sidan 53 ger intryck av. I de stora delar av kommunen där folk bor eller kommer att bo mer än 500 m från en busshållplats, måste bilen förväntas ingå i pendlingen. Hänsyn måste tas till detta. Beskrivningen av till exempel stadsdelen vid Näs som 'stationsnära' (implicit på sidorna 10, 67) understryker tyvärr vikten av stora och dyra parkeringar vid stationer.

Om trafiken ska vara hållbar måste bebyggelse hållas så nära huvudtrafikstråken som möjligt. I detta perspektiv är det den föreslagna bebyggelsen nordost om staden och på Ljusterö olycklig, eftersom den kommer att leda till ökat bilberoende och ökad trafik genom centrum. Detta framgår av hållbarhetsbedömningen: "En risk finns också om en utveckling av bostäder sker i de olika lokala knutpunkterna utan att en attraktiv kollektivtrafik säkerställs parallellt. Då skapas fler bilburna hushåll." (s. 102 / 104). Den eventuella bebyggelsen vid Rosenkälla och Stava riskerar också att i praktiken öka bilåkning och minska den lokala handeln tvärtemot principen att underlätta hållbara beteenden. (s 49).

Från sidan 48 framgår att vägreservatet mellan Röllingby och Hacksta finns kvar. En sådan väg hjälper inte trafikläget och förstör dessutom viktig grönstruktur. Även en vägkoppling mellan Kvisslingbyvägen och Isättrakorsningen är tveksam. Utbyggnaden skulle bara leda till ökad bilanvändning och motverka policyn på s. 49 att påverka beteendemönster genom åtgärder som underlättar hållbara beteenden och försvåra ohållbara sådana. Vägbyggnad medför förlust av ytterligare mark för jord- och skogsbruk.

På sidan 49 står det att kommunen ska verka för tillgång till bilpooler och samåkningstjänster. Det är ett viktigt och positivt förslag som är i linje med Stockholms Miljöförvaltnings plan att arbeta med en

framkomlighetsstrateg (https://insynsverige.se/documentHandler.ashx?did=96658). Förslaget ska konkretiseras till exempel genom utveckling av en app för bildelning och möjligtvis med installation av "liftstolpar" som den i Rydbo Saltsjöbad.

Planen upprepar ofta att naturområdena ska tillgängliggöras. Av hänsyn till detta är det viktigt att cykelvägnätet utökas med väg till Domarudden och att en bussförbindelse dit försäkras för helger och sommarlov.

Energiförsörjning och byggnader

Vi ser med glädje kommunens satsning på förnybara energityper, till exempel omvandling av slam till gas (s 74).

Klimatet ändras snabbt och planen tar hänsyn till detta (s 81-83). Kommunen ska enligt de regionala miljömålen (s 171) inte bara planera för klimatförändring, d.v.s. "klimatanpassning", utan även planera för att vår påverkan av klimatet begränsas. Åtgärder behövs för att stödja förbättrad isolering av byggnader, befordra byggande av passivhus, och för att försäkra att hus som byggs nu är anpassade till klimatet 2060.

Teknisk försörjning/vatten och avlopp (s.71)

Havet som nyckelresurs i skärgårdskommunen Österåker lyfts ständigt fram, samtidigt som VA-systemet är en stor svaghet inom kommunen. Havet har varit och kommer att vara förorenat av upprepade breddningar av avloppen, vilket är särskilt problematiskt när stora mängder plastbitar släpps ut. Ett stort antal invånare i kommunen har nyligen investerat stora summor i kommunalt VA. Förväntningarna är självklart att havet ska bli renare. Det finns ett glapp på minst sex år innan Käppalaverket eventuellt kommer i gång. Under den tiden kan det komma mycket nybyggnation som innebär ytterligare belastning på VA-nätet. Det är därför nödvändigt att systemet byggs ut och ledig kapacitet finns även under den tiden. Om reningsverken överbelastas och avloppsslam och plast läcker ut i havet, undergrävs hela Österåkers identitet och varumärke som den "hållbara skärgårdskommunen". Planen måste ta hänsyn till detta.

Slutsats

Den reviderade versionen av planen måste innehålla betydligt mer konkreta förslag till hur de uppsatta målen ska kunna nås och vilka steg som kommunen kan ta för att på ett konkret vis arbeta för en hållbar, naturvänlig, och attraktiv kommun.

Naturskyddsföreningen i Österåker

Philip Shaw

Björn Schulte-Herbrüggen

sammankallande